

Á.Í. Naaúí à
Ðaçðaaí ðeà è ðààèèçàøèý
ái ðí àñèèò oáèááúò í ðí aðai ì
(í à í ðèì áðá Àaðí àòèà)

Áí ðí àñèí à óí ðaaéarí eá í ðáaíííéaaáað ðáøá- í eá eíí í eáèñà ní ðeàèúíí-yéíííí è-áñèèò çàaa+, áçàèí íñáyçai í úò í í aðai áí è, ðáñóðñai è áðò- àèì í aðai áððai . Á í ðaèèèéá áí ðí àñèííí ðí çýé- ñoaí aarí èý í áí aóí àèì í áúááèèòú ðí aèai ú, àèý ðaçðaaí èý eí ðí ðúò ðááaóáòñý áí aí eúí í àèè- oáèúí úé í áðèí á. Ýðè áí í ðí ñú í á í í áóò áúòú ðá- øáí ú ááç eí ðááðàøèè í ní í áí úò ò àèòí ðí á ðaç- àèøèý è ðaçèè-í úò ì áòí áí á, ó-áòà áñáé í í eí í òú í í eáçàðáèéé ááááí èý ðí çýéñoáa, à ðaèæá ááç eíí - í eáèñí í áí ñaaéarí ñèðí aarí í í áí è eí ðí í ðaðèáí í áí óí ðaaéarí èý yéí í íí èéí é. Ðáøèòú èò áí áçàèí í- ñáyçè í à áaça ñóúáñòáóðúèò ní í ñí áí á, í à áñááa áááèáaóí úò ní aðai áí í íí ó ní ñòí ýí èð ááé á áí- ðí àñèíí òí çýéñoáa, í ðáañoaaèýáòñý çàððoaí è- oáèúí úí . Á eá-áñoáá eí ñòðoí áí oá àèý èò í ðá- í áí eáí èý í ðáaèaaáaòñý í ðí aðai ì í í -oáèáaí é ì áòí á, í ní í áí í é òí ðí í é eí ðí ðí áí, í aèaí eáá í í é- í í í ððaæapúáé ááí í ní aarí í í ñòè, ýáèýðòñý eíí - í eáèñí úá í ðí aðai ì ú [1-3].

Í ðí aðai ì ó á ñai í í í áúáí àèáá í í áí í í ðá- ááèèòú èáè ní áí eóí í í ñòú í àí à-áí í úò è í í áèá- æáúèò áúí í eíí áí èð ááèñoáéè, í í áðàøèè, í ðí ðá- áóð, ñáyçai í úò ní í áúáñòáaí í í ðáøáaí í é çàaa-áé, à ðaèæá eí òí ðí àèèáé í á ýèò ááèñoáèýò. Ní áá í í í úúð í ðí èñoí àèò áçàèí í í á óáyçúáaí eá í í í- àèò oáèéè ðaçèè-í í áí ní ááðæarí èý è í áúááèí á- í eá ðaçèè-í úò àèaí á ááyòáèúí í ñòè, í áí ðaaéarí - í úò í á ðáøáí èý í áúáé çàaa-è.

Ñoaðæarí úí ðí aðai ì ú - áá oáèáaay +áñoú, ááá áááòúay ðí eú í oáí àèòñý àèaáí í é, eí í á-í í é oáèè, oáè í áçúááaí í í ó áèáèáá í í ó í áðàçò áóáòúáaí. Í ò í ðaaèèúí í é í í ñòáí í áèè, í í ðáááèarí èý çàaa-è çàáèñèð í í ñòðí áí eá áñáé í ðí aðai ì ú.

Eíí í eáèñ ní ðeàèúíí-yéíííí è-áñèèò í ðí- aðai ì í ðáañoaaèýáò ní áí é ñèñoáí ó oáèáaúò í ðè- áí ðèðí á ní ðeàèúíí-yéíííí è-áñèííí ðaçàèøèý oáððèòí ðèè, í ðí áí í çèðoáí úò è í eáí eðoáí úò áí ñoaáðñoáí í, í óí eòèí àèèòáðai è è òí çýéñoáò- þúèì è áaáí oáí è ýòòáèøèáí úò í oáè è ñðááñoá áí ñòèæarí èý oéaçaí í úò í ðèaí ðèðí á, àèèð-áð- úèò í áò-í í -èññèááí áaòáèúñèéá, í ðí eçaí áñoááí - í úá, ní ðeàèúíí-yéíííí è-áñèéá, í ðaaí eçaòèí í í í- òí çýéñoáaí í úá, òèí áí ní áúá í áðú, óáyçai í úá í í ðáñoðñai, èñí í eíí eòáèýí è ñòí eáí .

Á ñèñoáí á ðáaèèçoáí úò í á oáððèòí ðèè áí ðí- áa í ðí aðai ì í í áí í áúááèèòú +áòúðá oðí áí ý: óáááðàèúí úá, ðáaèí í aèúí úá, í óí eòèí aèúí úá è í áñoí úá (í ðaaí eçaòèè, í ðaaí ðèýòèè).

Í ní aarí í í ñòúð í óí eòèí aèúí úò í ðí aðai ì ýá- èýáòñý ðí, +òí aðai èòà èò ááèñoáèý ní áí ááááò ní aðai èoáí è ááí eí èñoðàøèáí í -oáððèòí ðeàèúí í- áí ááèarí èý, aðai ý ðáaèèçàøèè - ní ðèí ýòúí è í áðèí áaí è í áðñí áèøèáí í áí è ðáèóúáaí í eáí è- ðí aarí èý, à í ðaaí ú óí ðaaéarí èý áòí áýò á ní ñoaá í ðaaí eçaòèí í í é ñòðòèòóðú áí ðí àñèí é ááí eí è- ñòðàøèè.

Í ðaaí ú áí ðí àñèííí óí ðaaéarí èý áí çááèñoáò- þò í á í í ááááí í ñoaáí í óð oáððèòí ðèð ñ í í í í úúð òèí áí ní áí -áðæáðóí úò eí ñòðoí áí òí á, í ðí áí í çè- ðí aarí èý, í eáí eðí aarí èý, í ðí aðai ì eðí aarí èý.

Á Àaðí aóéá á 2004 á. áúèá oóááðæáaí à ñòðá- oááèý ðaçàèøèý, è á í áñoí ýúááá aðai ý áí çí eèááò í áí aóí àèì í ñòú ðáaèèçàøèè àèý áá ðaçðaaí ðèè í ðí aðai ì è óáyçèè ní áé ðai áá ááèñoáóðúèò.

Á Àaðí aóéá í áúáá +èñèí áí ðí àñèèò í ðí aðai ì áí çòí ñèí ñ 2 á 1996 á. áí 18 á 2004 á., ñðááè í èò «Í ðí aðai ì à ðai ðí aóèøèáí í áí çai ðí áuy ááðáé è í í áðí ñòèí á á. Àaðí aóéá», í ðí aðai ì à «Í í æèéí é +áèí ááè», «Í ðí aðai ì à ní ááèñoáèý çai ýoí ñòè í á- ñáèarí èý Àaðí aóéá». Áí eáá 80% oáèáaúò í ðí- aðai ì í ðaaí áçí à-áèèñú àèý áúí í eíí áí èý ní èè- aèúí úò çàaa-.

Á í ní í áí í í í ðí aðai ì ú í í ñèèè í áúáaí ðí á- ñèí é è áí eáí ñòí +í úé oáðàèòáð. Í í øèðí oá í oáa- oá í ðí aðai ì í í é í ððáñèè 38,5% ýáèýðòñý í ððáñ- éáaúí è, 61,5% - í áæí ððáñèáaúí è. Í ðai áéááá- þò í ðí aðai ì ú, í eaçúááþúèá áèèýí eá í á áñá í áñáèarí eá áí ðí áá á oáèíí . Ní í ááí eúøèí í áðááá- ñí í í áæðááèí ñú í ðýí í á áèèýí eá í á í ðí aðai ì - í óð í áèáñoú í í ñðaaí áí èð ñ eí ñaaí í úí .

Áí aèèç áúí í eíí áí èý oáèáaúò í ðí aðai ì , ñòí- èè ááèñoáèý eí ðí ðúò óáá èñoáèèè, í í eaçúáááò, +òí í á í í áñáí í áí ðaaéarí èýí ýèò í ðí aðai ì òáèèè-áñèéá ðaçóèúòáòú ní í oááòñoáóðò í áí á- +áí í úí (èáè í ðaaèéí, á ñòí è ðáaèèçòðòñý 60% í eáí í áúò í áðí í ðèýòèè). Í ðèòí àèòñý eí í ñoaðè- ðí áaòú, +òí áí eúøèí ñoaí í ðí aðai ì èí ááò ðýá í ááí ñoaðèí á oáí ðáòè-áñèííí è í áòí àè-áñèííí oáðàèòáðá, ñóúáñòáaí í í áðai è-eááþúèò ýòòáè- øèáí í ñòú èò í ðaèèè-áñèí é ðáaèèçàøèè.

Á ñái óýáðá 2004 á. í áí è áúèí í ðí ááááí í ní èè- í eíí àè-áñèíí á èññèááí áaí eá á óí ðí á ýèñí áðoí í áí í í ðí ñá í óí eòèí aèúí úò ñèóæáúèò èç í eçøááí, ñðaaí áaí è áúñøááí ní ñoaáa, à ðaèæá í ðáañoáaèòá- éáé Àaðí aóèúñèí é áí ðí àñèí é áoí ú, áñááí 55 +áè. Í í èó-áí ú ñèááóðúèá ðaçóèúòáòú.

Á-náaui úo, tónónoáóáo yóóáéoeáf ay nenoá-
i a oí ðaaeáf ey í ði aðai í íé ní noi ðí í ú aí eí aí í-
aí ení í eí eoaéy e nenoái ú eí í oðí ey ní noi ðí í ú
aí noáaðnoaái í íaí çaeaç-eéa í ði aðai í ú. Í a yoi í
aí aí ðeo, a -anoí í noe, í aí ðáanoaaeáf eá í í eí í é e
-aðeí é eí oí ði aðeé a aí ði aneóp aoi ó.

Aí aeeç í ðaeoeéé ðaaeeçaoee aí ði aneéo í ði-
aðai í í í eaçúaaáo í aí aí í çí à-í í noú yoi aí í ði óán-
na. Óí oy í í í úoeé ení í eúçí aaou í ði aðai í í í -oá-
eáaí é í aoi á aey ðaøaí ey í oí eoeí aeuí úo
í ði aeái í ðaái ðeí eí apony í í anaí anoí í, í aí aeí
çá-anoóp í açaaí eá «í ði aðai í a» ení í eúçóaoñy
aey aí eoi aí oí á, a áaenoaeoaeuí í noe í ði aðai í à-
í é í á yaeypúeony, a í ðáanoaaeyypúeo í í noúá-
noáo í aái ð oðaaeoeí í í úo í aðí í ðeyoeé, í aðn-
í aeoeáf úe í eáí aayoaeuí í noe aái eí enoðaoee
oi aí eee eí í aí oaððeoi ðeaeuí í aí oðí aí y a ðai -
eao aúí í eí aí ey a í í anaái aái úo ooi eoeí í aeú-
í úo í ayçaf í í noae.

Í ðaí aí eáí eá neí æeáøeony í áaodeáf úo oaf -
aái oee í ðeí aí aí ey í ði aðai í í í -oáeaaí aí í í a-
oí aa aí çí í aí í ní í í í úúp neaaópúeo ðaeí í aí -
aaóeé:

1) Í noúánoaeou í í çeoeí í eðí aái eá í ði aðai -
í ú, o.á. aúyaeou aá í anoí a nenoái a yeí í í í eéí-
í ðaí eçaoeí í í úo í að, ðaaeeçópúeo oáee aí ði á-
neí é í í eoeéee;

2) Í a í aðaf e-eaaouñy ðaøaí eái í í aðaeáf úo
çaaa-; í aí aoi aeí í noaaeou çaaa-e noðaoáae-án-
eí aí í eáí á, eí oí ðúá í ðeçaaí ú í aani á-eou ní aad-
øaí noaf aái eá yeí í í í e-áneí é aaçú, oeo-øaí eá
aðaí noðí eoaéuí í aí í aeéea, eí ððaeoeðí aeó ní-
oeaeuí í é nðaaú aaáeaaof í í í aúí oneí aeyí e
oðaaí aái eyí, í aðaeoe í oðaaeoeí í í í aí «yeñoda-
í í yeoeí í í í aí» í í aoi aa é í aoi aai noðaoáae-áneí-
aí aí aeéçá e ó-eoúaaou aúyaeáf í úa í ðaái í núe-
éé, aí çí í aí í noe é í aðaf e-af ey a í aðní aeoeáf í í
ðaçaeoeé Áaí aóeá;

3) ðaçðaaí oaoú í í ðyaí é oí ði eðí aái ey áæá-
aí aí í í aí í aeyai í aí í aða-í y í aeaf eaa í noðúo
aí ði aneéo í ði aeái é ní çaaou í aoi eçí, í í çafí-
eyypúeé eo aeep-aou aí aí í aú oí ði eðoái úa é
oæá aúí í eí yai úa í ðaaeí aeáf ey í anaéaf ey,
í ðaái ðeyoeé é í ðaái eçaoee;

4) ní çaaou aái é aái í úo aí ði aneéo, óaaaðaeú-
í úo, eðaaaúo oáeaaúo í ði aðai í aey eo í áæ-
í ði aðai í í í é eí í ðaeí aóee, aí eaa -aðeí aí ní aeá-
ní aái ey oáeae é í aðí í ðeyoeé;

5) ðaçðaaouúaaou í aneí eueí aaðeaf oí a í ði-
aðai í ú í ðe ðaçí úo í aúai aó oéí aí neðí aái ey,
ðaaeeçaoee oi aí eee eí í aí í aðí í ðeyoeé, ní nðá-
aí oa-eaaouñy í a oáo, -oí aapo í aeaf eúøee í oeu-
oeí eéeeaoeí í í úe yóóáeo;

6) í aani á-eou í aeneí aeuí í a ní í oáanoaeá
eaaí aí í aðí í ðeyoeé í í noaaeáf í í é oáee ní oee-
neðí aái eái aái í a-aeí é eí í oa. Aey yoi aí í í aí í
í ðaái eçí aaou yeñí aðoeçó í ði aðai í í úo í aðí í-
ðeyoeé, eí oí ðay í ði aí aeony í ðe eé-í í í ó-án-
oeé eee í í a ooeí aí anoái í eí í ðaeí aoi ða í ði-
aðai í ú, ní çaaí eá aaeí í aí náaaí aí aðaóeéa;

7) ðanni aðeaaou í ði aeó í ði aðai í ú ní ðaçaeá-
eí é í í í aðí í ðeyoeé í a í í aðai aí í í ní ði aeóí í
aí ði aneí aí aþaaæaða í a í -aðaaí í é oéí aí ní aúe
aí á, ðaçðaaí oaoú í aoi eçí eí aanoeoeí í í í é í ðe-
aeáeaoaeuí í noe ÁOI ;

8) ní çaaaou ní aoeaeuí úa oáeaaúa aðoí í ú
aey ðaçðaaí oee é ðaaeeçaoee í ði aðai í, a oae-
æá eí í ðaeí aoeí í í í é ní aao eee eí í ennep a ea-
-ánoaa aúnoaaí í ðaái a oí ðaaeáf ey í ði aðai í í é.
Í aí aoi aeí a í í eí ay í aðní í eoeéaoey ó-anoí eéí a
ðaçðaaí oee é ðaaeeçaoee í ði aðai í ;

9) í ði aí aeou í í í eoi ðeí a í a anáó yoai aó
ðaçðaaí oee é ðaaeeçaoee, í o aí aeéçá í ði aeá-
í ú aí eí í oðí ey ení í eí aí ey ní ðaçðaaí oeaí é ní-
í oáanoaópúeo oí ði í ðaái noaaeáf ey eí oí ð-
í aóee.

Èeðaðaoóða

1. Áoaf añúaa Á.Á. Í aúánoái: nenoái í í noú, í í-
çí aí eá é oí ðaaeáf eá. — Í ., 1991.

2. Ðaeçáaðá Á.Á. Í ði aðai í í í -oáeaaí a í eáí e-
ðí aái eá é oí ðaaeáf eá / Á.Á. Ðaeçáaðá, Á.Á. Eí á-
eí. — Í ., 2002.

3. Ðoaf áaa Á.Á. Óaeaaúá eí í í eáeñí úa í ði-
aðai í ú: í ðaái eçaoeí í í í -yéí í í í e-áneéé í aða-
í eçí. — Í ., 1989.